

Analiza Impactului la proiectul Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice

Titlul analizei impactului	Analiza Impactului la proiectul Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice
Data:	26.05.2021
Autoritatea administrației publice (autor):	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)
Subdiviziunea:	Secția documente normative și supraveghere energetică, Departamentul supraveghere energetică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Andrei Cravcenco - șef secție Tel: 022 823 974, acravcenco@anre.md ; Valerii Zinatullin – consultant Tel: 022 823 974, vzinatullin@anre.md ;

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

În contextul aprobării modificărilor la Legea cu privire la energia electrică 107/2016 (în continuare – Legea cu privire la energia electrică), art. 7, alin. (1), lit. k²), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție.

În prezent, procesul de autorizare a laboratoarelor electrotehnice se efectuează în temeiul Regulamentului privind funcționarea laboratoarelor electrotehnice care efectuează măsurări și încercări în instalațiile electrice, acesta fiind aprobat de către Inspectoratul Energetic de Stat (în continuare – IES), fără respectarea cerințelor și rigorilor Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

Începând cu 1 ianuarie 2019, activitatea de supraveghere energetică de stat a fost preluată de către Agenție, conform Legii 174/2017 cu privire la energetică (în continuare – Legea cu privire la energetică), art. 32.

Problemele care urmează a fi soluționate sunt:

- 1) transparența în procesul de autorizare de la etapa depunerii cererii de autorizare și până la eliberarea autorizației;
- 2) accesul transparent și nediscriminatoriu al solicitanților la informația referitoare la modalitatea de obținere a autorizației de laborator electrotehnic;
- 3) procedura de eliberare a autorizației de laborator electrotehnic;
- 4) procedura de retragere și suspendare a valabilității autorizației de laborator electrotehnic;
- 5) procedura de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice;
- 6) cerințele față de candidații care doresc să obțină autorizația de laborator electrotehnic;
- 7) drepturile și obligațiile laboratorului electrotehnic;
- 8) modalitatea de desfășurare a examenului pentru autorizare;
- 9) lipsa posibilității depunerii de către solicitant a cererii și documentației tehnice în format electronic.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Până la reorganizarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu preluarea atribuției de supraveghere energetică, autorizația de laborator electrotehnic se elibera de IES.

Procesul de autorizare a laboratoarelor electrotehnice s-a efectuat în temeiul Regulamentului privind funcționarea laboratoarelor electrotehnice care efectuează măsurări și încercări în instalațiile electrice. Până la ziua de azi au fost autorizate 86 de laboratoare electrotehnice, dintre care 74 în anul 2020 și 12 în 2021, care activează pe întreg teritoriul republicii, în conformitate cu Regulamentul aprobat de către Inspectoratul Energetic de Stat.

Noțiunea de laborator electrotehnic este stabilită în art. 3 al Legii cu privire la energetică prin care se prevede, că laboratorul electrotehnic este laboratorul autorizat de organul supravegherii energetice de stat, care are dreptul de a efectua măsurări și încercări profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice.

Laboratoarele electrotehnice efectuează așa măsurări și încercări cum ar fi: încercări ale echipamentelor și cablurilor electrice cu tensiune mărită, încercări ale mijloacelor de protecție, încercări ale transformatoarelor de măsurare, încercări cu tensiune mărită a echipamentelor și aparatelor electrice, măsurări a rezistenței de izolație, ohmice a înfășurărilor și a coeficientului de absorbție la transformatoare de putere, măsurări a rezistenței prizei de pământ, ș.a.

Efectuarea acestor măsurări și încercări este strict necesară la admiterea în exploatare a rețelilor și instalațiilor electrice noi și reconstruite, pentru aprecierea stării tehnice a acestor rețele și instalații, iar rapoartele tehnice elaborate de laboratoarele electrotehnice reprezintă un act care garantează calitatea lucrărilor efectuate.

Măsurările și încercările la punerea în funcțiune a rețelilor și instalațiilor electrice, precum și măsurările și încercările periodice a instalațiilor și rețelilor electrice, trebuie executate deoarece în așa mod pot fi evitate situații neplăcute cum ar fi de exemplu: incendii, electrocutări, deconectări în alimentarea cu energie.

Măsurările și încercările periodice a rețelilor și instalațiilor electrice sunt necesare, deoarece toate rețelele, instalațiile, se deteriorează din cauza unui număr de factori cum ar fi încărcarea excesivă a circuitelor, uzura echipamentelor, coroziune, îmbătrânirea izolațiilor, deteriorări mecanice. În consecință, legislația prevede că instalațiile electrice trebuie să fie menținute într-o stare corespunzătoare de siguranță, iar pentru aceasta ele trebuie să fie inspectate și testate periodic.

Măsurările și încercările rețelilor și instalațiilor electrice trebuie să fie executate de personal autorizat și cu experiență în domeniu, dar și care dispune de mijloace de măsurări certificate și conforme cu standardele și normativele în vigoare pentru aceste măsurări și încercări.

În urma măsurărilor și încercărilor se întocmește un Raport tehnic care cuprinde: condițiile de măsurare, tipul mijlocului de măsurare, executantul și locul măsurării și altă informație necesară. În cazul în care valorile măsurate nu corespund normelor, instalația prezintă pericol de electrocutare, incendiu.

Executarea instalațiilor electrice de electricieni autorizați fără efectuarea măsurărilor și încercărilor de către laboratorul electrotehnic, este un factor suplimentar ce a creat premise pentru apariția instalațiilor electrice periculoase și respectiv a influențat negativ numărul cazurilor de electrocutări.

Statistica cazurilor de electrocutări avute loc la producere, dar și cu populația, în perioada anilor 2010 – 2020, deși redă o scădere a cazurilor de electrocutări, continuă a fi una îngrijorătoare.

Statistica șocurilor electrice și electrocutărilor

Categoriile de accidentați		Note de clasificare	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cu populația	Copii	Cazuri	8	1	2	5	3	4	5	4	4	2	-
		Șocuri electrice	8	1	2	5	3	4	5	4	4	2	-

		Electrocutări	4	1	1	3	3	2	3	2	3	2	-
	Maturi	Cazuri	18	7	13	19	13	14	13	12	9	9	7
		Șocuri electrice	18	8	13	19	13	14	13	12	9	9	8
Angajați în producere		Electrocutări	16	7	10	16	12	11	10	10	6	5	7
		Cazuri	10	7	8	9	9	6	5	6	-	5	8
		Șocuri electrice	10	7	8	9	4	6	5	6	-	5	8
Total		Electrocutări	5	3	5	3	5	3	4	3	-	3	6
		Cazuri	36	15	23	33	25	24	23	22	13	16	15
		Șocuri electrice	36	16	23	33	20	24	23	22	13	16	16
		Electrocutări	25	11	16	22	20	16	17	15	9	10	13

Conform regulamentului, în cazul solicitării privind efectuarea măsurărilor și încercărilor în instalațiile electrice cu tensiunea de până la 1000 V inclusiv, șeful laboratorului electrotehnic este necesar să aibă studii superioare de licență/studii profesional tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare/studii profesional tehnice cu programe combinate/studii profesional tehnice secundare în domeniul electroenergetic și experiență de muncă în domeniu de cel puțin un an în instalațiile electrice cu tensiunea de până la 1000 V inclusiv, precum și să dețină un stagiu de cel puțin o lună sub supravegherea unui lucrător cu experiență în domeniul măsurărilor și încercărilor, dar și grupă de securitate electrică nu mai mică de IV.

De asemenea, în cazul solicitării autorizației pentru efectuarea măsurărilor și încercărilor în instalațiile electrice cu tensiunea de până la 1000 V inclusiv, dar și mai mare de 1000 V, șeful laboratorului electrotehnic va întruni cerințele specificate mai sus, iar în cazul studiilor profesional tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare/studiilor profesional tehnice cu programe combinate/studiilor profesional tehnice secundare este necesar să dețină experiență de muncă în domeniu de cel puțin 2 ani în instalațiile electrice cu tensiunea mai mare de 1000 V.

Personalul electrotehnic din cadrul laboratorului electrotehnic, este necesar să aibă pregătire teoretică în domeniul electroenergetic, să dețină un stagiu de cel puțin o lună sub supravegherea unui lucrător cu experiență în domeniul măsurărilor și încercărilor precum și grupa de securitate electrică nu mai mică de III.

În același timp, pe lângă cerințele pe care le stabilește Regulamentul față de șeful laboratorului electrotehnic și a personalului acestuia, Regulamentul stabilește și cerințe față de mijloacele de protecție ce trebuie să fie supuse verificărilor și încercărilor periodice, față de laboratorul electrotehnic mobil care la fel trebuie să fie dotat cu mijloace de protecție, față de încăperea în care laboratorul își desfășoară activitatea.

Astfel, față de încăperi sunt stabilite cerințe igienice-sanitare, de securitate și sănătate în muncă, de apărare împotriva incendiilor și, după caz, să fie asigurate condiții de mediu corespunzătoare metodelor utilizate, pentru a nu invalida rezultatele și a nu afecta calitatea cerută a încercărilor și măsurărilor. În cazul efectuării încercărilor mijloacelor de protecție, încăperea laboratorului electrotehnic asigură respectarea „Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice” NE1-02:2019, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 394/2019.

Suplimentar la cele expuse mai sus, Agenția este în curs de digitalizare a procesului de autorizare a laboratoarelor electrotehnice. În acest sens, Agenția a creat și va pune în aplicare după aprobarea prezentului Regulament, softul “Examen - electricieni”. Menționăm faptul că acest soft este unul unic pentru electricienii autorizați și laboratoarele electrotehnice, acestea din urmă având o secțiune separată.

Implementarea softului oferă mai multe oportunități atât Agenției cât și persoanelor ce doresc să se autorizeze. Astfel, solicitanții vor avea propriul cabinet personal, prin intermediul căruia vor putea să depună cererile pentru autorizare în mod electronic, împreună cu toate celelalte documente necesare pentru aceasta. De asemenea, softul “Examen - electricieni” prevede organizarea și desfășurarea examenului pentru autorizare în mod electronic. Astfel, candidații vor fi informați cu

privire la ziua și ora susținerii examenului prin intermediul cabinetului personal. Examenul se va susține la sediul Agenției, în format electronic, acesta fiind cuprins din întrebări cu variante multiple de răspuns, pe subiectele corespunzătoare tipului de măsurare și încercare.

În același timp, pentru Agenție, procesul de monitorizare al laboratoarelor electrotehnice, presupune ținerea mai multor registre, liste, dosarelor laboratoarelor electrotehnice, acest lucru fiind unul ce necesită anumit efort, timp și este pasibil erorilor din cauza faptului că este unul mecanic. Prin intermediul softului va fi posibilă gestionarea, sortarea, extragerea informației respective, în mod automatizat, fapt ce va diminua efortul și timpul depus și va elimina posibilele erori.

c) Cauzele care au dus la apariția problemei.

În conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, art. 7, alin. (1), lit. k²), Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție.

Autorizarea laboratoarelor electrotehnice se realizează în conformitate cu „Regulamentul privind funcționarea laboratoarelor electrotehnice care efectuează măsurări și încercări în instalațiile electrice”, elaborat și aprobat prin Ordinul IES nr. 53 din 26.04.2017 în baza procesului verbal nr. 2 din 09.02.2017 al Consiliului Tehnic al IES. Totodată acest regulament nu a trecut procedurile necesare conform Legii cu privire la actele normative și nici nu a fost publicat în Monitorul Oficial, astfel este pusă la îndoială legalitatea acestuia.

Începând cu 1 ianuarie 2019, activitatea de supraveghere energetică de stat a fost preluată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenția), conform Legii 174/2017 cu privire la energetică (în continuare – Legea cu privire la energetică), art. 32.

De asemenea, Regulamentul aprobat prin ordinul IES, nu prevede posibilitatea depunerii cererii și documentelor aferente, pentru inițierea procedurii de eliberare a autorizației de laborator electrotehnic, precum și a organizării și desfășurării examenului în mod electronic prin intermediul softului “Examen - electricieni”, semnării electronice a documentelor.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Nerespectarea procedurii legale de elaborare, aprobare și publicare în Monitorul Oficial a Regulamentului aprobat de către IES, a pus și pune în continuare la îndoială legalitatea acestuia. Drept consecință, condițiile, precum și procedura de autorizare, eliberare, suspendare și retragere a autorizației de laborator electrotehnic nu sunt stabilite în actele normative publicate în Monitorul Oficial. Acest fapt derutează solicitanții care doresc să obțină autorizația în vederea desfășurării pe teritoriul Republicii Moldova a activităților de efectuare a măsurărilor și încercărilor profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice. Pe lângă aceasta, conform Legii cu privire la energia electrică în prima redacție, Agenția era obligată pe de o parte să autorizeze solicitanții, iar pe de altă parte, în cazurile de încălcare de către laboratoarele electrotehnice a prevederilor documentelor normativ-tehnice la efectuarea măsurărilor și încercărilor, se găsea în dificultate să suspende sau retragă autorizația laboratorului respectiv.

Continuarea activității Agenției și a laboratoarelor electrotehnice în aceste condiții nu este un lucru benefic pentru societate. Acest fapt va conduce la executarea instalațiilor electrice de electricieni autorizați care nu cunosc sau care nu respectă cerințele documentelor normativ-tehnice, execută instalații electrice fără elaborarea documentației de proiect, documentației de predare-primire, dar și fără apelarea la laboratorul electrotehnic pentru efectuarea măsurărilor și încercărilor, acestea din urmă garantând calitatea lucrărilor executate. În același timp, această situație va provoca inevitabil și creșterea factorilor de risc a rețelelor și instalațiilor electrice asupra oamenilor și bunurilor, respectiv va crește numărul persoanelor afectate de șocuri electrice și electrocutări.

O altă problemă care va persista este cea legată de modul de depunere a cererilor de autorizare și a documentației tehnice, informarea solicitanților cu privire la ziua și ora desfășurării

examenului. Costurile legate de deplasarea la sediul Agenției pentru depunerea cererii, susținerea examenului și ulterior ridicarea autorizației nu se vor diminua, vor rămâne aceleași sau chiar se vor majora în timp.

Monitorizarea activității laboratoarelor electrotehnice de către Agenție, va fi una dificilă în continuare, iar în timp probabil chiar se va agrava. În conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, art. 48. alin. (7), racordarea locului de consum cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin declarația electricianului autorizat. Astfel, în aceste cazuri electricianul autorizat deseori încalcă prevederile documentelor normativ-tehnice și nu efectuează măsurările și încercările necesare prin intermediul laboratorului electrotehnic, iar Agenția nu poate întreprinde nici o acțiune, măsură, fiind în necunoștință de cauză. Deși Agenția a prezentat propuneri de modificare a respectivei prevederi din Legea cu privire la energia electrică încă în anul 2020, Legea în acest sens nu a fost modificată și modificarea acesteia fiind un proces de lungă durată de obicei, situația actuală va persista în continuare și cu cât mai mult timp va continua, cu atât mai multe rețele și instalații electrice ce prezintă pericol pot fi realizate.

Dacă nu va fi aprobat noul Regulament cu privire la autorizația de laborator electrotehnic, în temeiul prevederilor Legii cu privire la energia electrică cu ultimele modificări, se vor acutiza următoarele probleme:

1) nerespectarea procedurii de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, care în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică, trebuie să fie realizate de electricieni autorizați și confirmată corespunderea cu prevederile documentelor normative și normativ tehnice prin declarația depusă de electricianul autorizat;

2) realizarea instalațiilor electrice de către personal neautorizat și cu nerespectarea prevederilor documentelor normative și normativ tehnice, astfel creând premise de apariție a instalațiilor periculoase pentru utilizare, dar și în procesul de deservire și mentenanță a acestora;

3) va crește numărul instalațiilor electrice reconstruite executate de personal de ocazie, fără elaborarea documentației de proiect, documentației de predare-primire, efectuarea măsurărilor și încercărilor;

4) proprietarii instalațiilor electrice cu puterea până la 150 kW vor fi lipsiți de informații cu privire la procedura de amenajare cu asigurarea măsurilor de securitate la exploatarea ulterioară, de pregătire a documentelor necesare pentru racordarea instalației la rețeaua operatorului de sistem;

5) fiecare electrician autorizat va proceda așa cum va considera personal, ceea ce va crea o confuzie generală la racordarea instalațiilor electrice la rețeaua operatorilor de sistem;

6) electricienii autorizați vor continua să elaboreze declarații care conțin doar informații superficiale referitor la instalația electrică executată de către ei;

7) vor crește factorii de risc a instalațiilor și rețelelor electrice asupra omului și bunurilor.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În contextul aprobării modificărilor la Legea cu privire la energia electrică 107/2016 (în continuare Legea cu privire la energia electrică), art. 7, alin. (1), lit. k²), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de laborator electrotehnic și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție.

Noțiunea de electrician autorizat este stabilită în art. 3 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică prin care se prevede, că laboratorul electrotehnic este laboratorul autorizat de organul supravegherii energetice de stat, care are dreptul de a efectua măsurări și încercări profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice. Însă atât procedura de autorizare, suspendare sau retragere a autorizației, cât și cerințele cu drepturile și obligațiile față de acestea, pentru autorizare nu sunt stabilite în actele legislative și normative.

Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului cu privire la autorizația de laborator electrotehnic, va fi completat vidul normativ cu privire la procedura și cazurile de eliberare, suspendare sau retragere a autorizațiilor.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Următoarele obiective se doresc a fi atinse în urma intervenției de reglementare:

1) nerespectarea art. 7, alin. (1), lit. k²) din Legea cu privire la energia electrică, conform căruia Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați în baza unui Regulament aprobat de către Agenție;

2) stabilirea regulilor clare prin publicarea Regulamentului în Monitorul Oficial și plasarea acestuia pe pagina oficială a Agenției;

3) reducerea timpului în procesul obținerii informației privind procedurile de autorizare a laboratoarelor electrotehnice și însăși obținerea autorizației;

4) transparența în procesul eliberării autorizației, suspendării sau retragerii autorizației;

5) transparența și optimizarea procedurii de organizare și desfășurare a examenului pentru autorizare, respectiv obținerea autorizației de laborator electrotehnic;

6) stabilirea tipurilor de măsurări și încercări pentru care se autorizează laboratorul electrotehnic;

7) contribuția la funcționarea și dezvoltarea eficientă și pe termen lung a sectorului energiei electrice;

8) simplificarea documentației privind solicitarea autorizației și introducerea posibilității de transmitere a documentelor pe cale electronică prin intermediul cabinetului personal;

9) asigurarea transparenței și îmbunătățirea calității serviciilor și informațiilor, creând un mecanism efectiv de monitorizare a activității laboratorului electrotehnic;

10) creșterea numărului instalațiilor electrice care sunt executate în conformitate cu cerințele documentelor normativ-tehnice;

11) optimizarea termenilor de eliberare a autorizațiilor;

12) reducerea numărului cazurilor de electrocutări și incendii cauzate de instalațiile electrice.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

A nu face nimic

Opțiunea constă în a nu întreprinde nici o măsură în vederea elaborării Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice. Astfel se vor acutiza următoarele probleme:

1) nu va fi respectată prevederea art. 7, alin. (1), lit. k²) din Legea cu privire la energia electrică, conform căruia Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție;

2) nu va fi asigurat dreptul, în condiții de transparență și mod nediscriminatoriu al solicitanților la informația referitoare la modalitatea de obținere a autorizației de laborator electrotehnic;

3) nu va fi stabilită procedura de eliberare, suspendare sau retragere a autorizațiilor de laborator electrotehnic;

4) nu vor fi stabilite cerințele față de candidații care doresc să obțină autorizația de laborator electrotehnic;

- 5) nu va fi stabilită procedura de organizare și desfășurare a examenului pentru obținerea autorizației de laborator electrotehnic;
- 6) nu vor fi stabilite drepturile și obligațiile laboratorului electrotehnic;
- 7) nu va fi stabilită modalitatea de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

În urma intervenției de reglementare principalele beneficii sunt:

- 1) va fi respectată prevederea art. 7, alin. (1), lit. k²) din Legea cu privire la energia electrică, conform căruia Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție;
- 2) va fi asigurată transparența și accesul la textul Regulamentului, prin publicarea în Monitorul Oficial și plasarea pe pagina oficială a Agenției;
- 3) va fi asigurată transparența procesului de autorizare a laboratoarelor electrotehnice de la etapa depunerii cererii de autorizare și până la eliberarea autorizației;
- 4) va fi asigurat accesul transparent și nediscriminatoriu al solicitanților la informația referitoare la modalitatea de obținere a autorizației de laborator electrotehnic;
- 5) vor fi stabilite cerințele pentru obținerea autorizației de laborator electrotehnic;
- 6) va fi stabilită modalitatea de organizare și desfășurare a examenului pentru obținerea autorizației de laborator electrotehnic;
- 7) va fi stabilită procedura de eliberare, suspendare și retragere a autorizației de laborator electrotehnic;
- 8) va fi asigurat procesul de autorizare în condiții de confort și nediscriminare atât pentru obținerea autorizației de către un laborator nou, cât și pentru cele ce deja sunt deținătoare a autorizației de laborator electrotehnic;
- 9) vor fi stabilite drepturile și obligațiile laboratorului electrotehnic;
- 10) va fi stabilită procedura de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice;
- 11) va fi optimizat timpul necesar solicitantului pentru obținerea autorizației, prin prevederea posibilității depunerii la Agenție, a cererii și documentației tehnice în format electronic.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În urma examinării opțiunilor și altor căi alternative de a asigura respectarea prevederilor legii, nu au fost identificate opțiuni alternative de intervenție.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Principalele efecte negative ale stării actuale sunt:

- 1) punerea la îndoială a legalității Regulamentului drept consecință a faptului că, în actele normative publicate în Monitorul Oficial nu sunt stabilite condițiile de autorizare, eliberare, suspendare și retragere, precum și procedura de autorizare, eliberare, suspendare și retragere a autorizației de laborator electrotehnic. Acest fapt derutează solicitanții care doresc să obțină autorizația în vederea desfășurării pe teritoriul Republicii Moldova a activităților de realizare a lucrărilor de măsurări și încercări a instalațiilor electrice;
- 2) nu este asigurat dreptul, în condiții de transparență și mod nediscriminatoriu al solicitanților la informația referitoare la modalitatea de obținere a autorizației de laborator electrotehnic;

- 3) nu sunt stabilite cerințele față de candidații care doresc să obțină autorizația de laborator electrotehnic;
- 4) nu sunt stabilite tipurile de măsurări și încercări pentru care se autorizează laboratorul electrotehnic;
- 5) nu este stabilită procedura de eliberare, suspendare sau retragere a autorizațiilor de laborator electrotehnic;
- 6) nu este stabilită procedura de organizare și desfășurare a examenului pentru obținerea autorizației de laborator electrotehnic;
- 7) nu sunt stabilite drepturile și obligațiile laboratorului electrotehnic;
- 8) nu este stabilită modalitatea de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice.

b1) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

1. Costurile desfășurării afacerilor

Impactul Regulamentului cu privire la costuri va avea un impact pozitiv. Din momentul aprobării Regulamentului și implementării aplicației menționate anterior, se vor diminua costurile datorită posibilității depunerii cererii și celorlalte documente necesare, în mod electronic, de la distanță, prin cabinetul personal disponibil din cadrul aplicației. Se vor reduce și costurile legate de deplasare pentru ridicarea autorizației în unele cazuri, deoarece laboratoarele electrotehnice vor avea posibilitatea accesării autorizației din cabinetul personal din cadrul aplicației.

2. Cadrul instituțional al autorităților publice

Va fi asigurată implementarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică, îndeosebi privind atribuțiile Agenției în legătură cu suspendarea și retragerea autorizațiilor în cazurile de încălcare a prevederilor Regulamentului în cauză cât și a documentelor normativ-tehnice la executarea lucrărilor, la admiterea în exploatare a echipamentelor și instalațiilor electrice noi și reconstruite pentru aprecierea stării tehnice a acestor echipamente și instalații, iar rapoartele tehnice elaborate de laboratoarele electrotehnice reprezintă un act care garantează calitatea lucrărilor efectuate.

De asemenea, prin intermediul implementării aplicației, se va asigura digitalizarea procesului de depunere a cererii și documentației aferente acestora prin cabinetul personal, susținere a examenului, semnare electronică a documentelor.

3. Sănătatea și securitatea muncii

Efectuarea măsurărilor și încercărilor la instalațiile electrice noi și reconstruite în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice, va asigura faptul că instalațiile electrice la locurile de muncă vor fi inofensive din punctul de vedere al factorilor de risc electric, cum ar fi:

- 1) Curentul electric (atingere directă, atingere indirectă, tensiunea de pas);
- 2) Electricitatea statică;
- 3) Electricitatea atmosferică.

4. Sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea

Executarea instalațiilor electrice în baza documentației de proiect, cu elaborarea documentației, inclusiv cu efectuarea obligatorie a măsurărilor și încercărilor va ridica inofensivitatea instalațiilor electrice și respectiv va reduce numărul electrocutărilor cauzate de instalațiile electrice noi și reconstruite. De asemenea, o importanță majoră o au măsurările și încercările, pentru instalațiile admise în exploatare de ceva timp deja. În procesul de exploatare acestea pot suferi defecțiuni, abateri de la parametrii normali de funcționare, iar aceste fapte creează premise de apariție a instalațiilor electrice periculoase.

5. Accesul și calitatea serviciilor publice administrative

Regulamentul aprobat urmează a fi publicat în Monitorul Oficial și plasat pe pagina oficială a Agenției www.anre.md, în vederea asigurării accesului liber și nediscriminatoriu la informație.

Concomitent va fi asigurată transparența și îmbunătățită calitatea serviciilor și informațiilor, prin crearea unui mecanism efectiv de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice.

6. Riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)

Efectuarea măsurărilor și încercărilor menționate anterior este strict necesară atât la admiterea în exploatare a echipamentelor și instalațiilor electrice noi și reconstruite cât și în procesul de exploatare și mentenanță, pentru aprecierea stării tehnice a acestor echipamente și instalații, iar rapoartele tehnice elaborate de laboratoarele electrotehnice reprezintă un act care garantează calitatea lucrărilor efectuate.

b2) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În contextul prevederilor legislației în vigoare, nu au fost identificate opțiuni alternative de intervenție.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

În urma analizei opțiunii propuse nu au fost identificate riscuri majore care ar putea duce la eșecul intervenției sau efecte negative majore.

Un risc relativ minor, dar care este posibil să apară este necesitatea unei perioade de adaptare a participanților la noile condiții și reguli.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

La momentul actual principalele costuri pentru procedura de autorizare sunt cele de elaborare și copierea/imprimarea documentelor necesare pentru obținerea autorizației (cererea, declarația pe proprie răspundere, ordinul de creare a laboratorului electrotehnic și de desemnare în funcție a șefului de laborator, lista angajaților laboratorului, fișa individuală a șefului de laborator, fișele de post ale angajaților laboratorului electrotehnic, buletin de identitate, actele de studii ale șefului de laborator și angajaților laboratorului, talonul de autorizare pentru acordarea grupei de securitate a șefului de laborator și angajaților laboratorului, metodele de efectuare a măsurărilor și încercărilor, iar la eliberarea unei noi autorizații și rapoartele măsurărilor și încercărilor efectuate), costuri pentru procurarea și verificarea mijloacelor tehnice pentru măsurări și încercări, mijloacelor de protecție, trebuie să posedă încăpere pentru păstrarea lor, iar în cazul verificării mijloacelor de protecție și determinarea rigidității dielectrice a uleiului de transformator trebuie să posedă instalație de încercare staționară, cheltuieli de deplasare la locul amplasării a laboratorului electrotehnic pentru examinare, precum și de deplasare la sediul emițătorului autorizației pentru susținerea examenului și ridicarea autorizației (de exemplu deplasarea de la Edineț sau Giurgiulești la Chișinău).

Din momentul aprobării Regulamentului și implementării softului menționat anterior, se vor diminua costurile datorită posibilității depunerii cererii și celorlalte documente necesare, în mod electronic, de la distanță, prin cabinetul personal disponibil din cadrul aplicației. Se vor reduce și costurile legate de deplasare pentru ridicarea autorizației în unele cazuri, deoarece laboratoarele electrotehnice vor avea posibilitatea accesării autorizației din cabinetul personal din cadrul aplicației.

Alte costuri de conformare nu au fost identificate, deoarece proiectul Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice nu impune alte cerințe suplimentare în sensul sporirii costurilor suportate de utilizatori în procesul de aplicare al Regulamentului.

Este necesar de menționat că eliberarea autorizației de laborator electrotehnic nu necesită achitarea unor taxe impuse de ANRE. Astfel, autorii consideră că aprobarea și implementarea Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice nu va afecta negativ activitatea acestora.

Aprobarea proiectului în cauză va atrage efectuarea cheltuielilor pentru ANRE privind traducerea acestuia în limba rusă.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

În concluzie, autorii prezentei AIR optează pentru opțiunea care presupune elaborarea și aprobarea Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Proiectul Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice are destinația de a pune în aplicare prevederile art. 7, alin. (1), lit. k²), din Legea cu privire la energia electrică.

Conform art. 7, alin. (1), lit. k²), din Legea cu privire la energia electrică, Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție.

Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice, va fi completat vidul normativ cu privire la procedura și cazurile de eliberare, suspendare sau retragere a autorizațiilor.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță ce pot fi utilizați pentru a efectua monitorizarea și impactul intervenției propuse:

- 1) numărul cererilor depuse pentru eliberarea autorizației de laborator electrotehnic;
- 2) numărul persoanelor admise la examen;
- 3) numărul de cazuri de eliberare a autorizației de laborator electrotehnic;
- 4) numărul de cazuri de refuz a eliberării autorizației de laborator electrotehnic;
- 5) numărul de cazuri de suspendare a autorizației de laborator electrotehnic;
- 6) numărul de cazuri de retragere a autorizației de laborator electrotehnic;
- 7) numărul incendiilor și electrocutărilor produse la instalațiile electrice noi și reconstruite.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Evaluarea impactului Regulamentului propus spre promovare va fi posibilă după o perioadă de cel puțin un an de la punerea în aplicare a Regulamentului.

Monitorizarea respectării cerințelor Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice, va fi efectuată în procesul autorizării acestora de către Agenție, precum și în procesul executării controalelor tehnice planificate și inopinate.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- 1) Consumatorii finali;
- 2) Laboratoarele electrotehnice;
- 3) Furnizorii de energie electrică;

- 4) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice;
- 5) Operatorul sistemului de transport a energiei electrice.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Agenția a plasat Nota Informativă, AIR și proiectul Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice pe pagina oficială a Agenției pentru a fi accesibile publicului larg în scopul prezentării propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestora. Suplimentar, AIR-ul și proiectul Regulamentului va fi consultat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, operatorul rețelei de transport Î.S. „Moldelectrica”, titularii de licențe pentru distribuția energiei electrice Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., S.A. „RED Nord”, producătorii de energie electrică SA „Termoelectrica”, SA „CET Nord”, precum și Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Asociația Businessului European (EBA), Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Consiliul Concurenței și Federația “CONDRUMAT”.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

În rezultatul consultărilor publice au fost prezentate avize cu un număr de 23 propuneri în total, cu privire la proiectul Regulamentului menționat. Din acestea, au fost acceptate 14 propuneri, ceea ce constituie 61% din numărul total de propuneri. Au fost parțial acceptate 2 propuneri, acestea constituind 9% din numărul total de propuneri, iar 7 propuneri care reprezintă 30% din numărul total de propuneri, nu au fost acceptate:

1. ÎS. “Moldelectrica” – 1 propuneri;

Exemplu de propunere: pct. 3, alineatul 2 de expus în următorul conținut - „Operatorii sistemului de transport și operatorii sistemului de distribuție care sunt titularii de licențe acordate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare - Agenția) pentru aceste activități au dreptul să realizeze măsurări și încercări în rețelele și instalațiile electrice proprii sau care urmează să facă parte din rețelele electrice pe care le exploatează fără a fi necesară deținerea unui atestat acordat de Agenție, utilizând personal propriu calificat și autorizat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, cu respectarea cerințelor minime de dotări și de personal aferente tipului de lucrări realizate și nivelului de tensiune al respectivelor instalații electrice.”

2. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – lipsa propunerilor;

3. Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. – lipsa propunerilor;

4. SA „Rețele Electrice de Distribuție Nord” – 3 propuneri;

Exemplu de propunere: se propune “De adăugat în punctul 10 subpunctul 12) și coeficientul de transformare, grupa de conexiune cu stipularea marjelor puterii nominale a transformatoarelor verificate.”

5. Agenția pentru Supraveghere Tehnică – 1 propuneri;

Exemplu de propunere: la pct. 14 (pct. 13 în redacția actualizată), luând în considerare că, la obiectele de producere din domeniul folosirii subsolului (mine, cariere) sunt utilizate rețele electrice cu neutrul izolat de la pământ, AST propune de a suplini lista lucrărilor de măsurări și încercări cu următorul aliniat:

- aprecierea acționării protecției în instalațiile electrice cu neutrul izolat de la pământ

6. Ministerul Economiei și Infrastructurii – 17 propuneri;

Exemplu de propunere: “Recomandam revizuirea noțiunii de Șef de laborator electrotehnic, or referința la "reglementari tehnice" este greșit stipulată, în sensul Legii nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică.”

Exemplu de propunere: la Pct. 14, sbp. 10) (pct. 13 în redacția actualizată), se propune de a fi excluse din proiectul Regulamentului, transformatoarele pentru măsurare de curent/tensiune,

deoarece acestea se supun controlului metrologic legal și sunt incluse în Hotărârea Guvernului nr. 1042/2016 cu privire la aprobarea listei oficiale a mijloacelor de măsurare și a măsurărilor supuse controlului metrologic legal.

Exemplu de propunere: La pct. 25 (pct. 24 în redacția actualizată), sbp. 3), sugeram modificarea sintagmei „*gradul de pregătire a laboratorului electrotehnic*” cu sintagma „*gradul de corespundere*”. Același lucru sugeram și la pct. 37.

Exemplu de propunere: la Pct. 39 (pct. 38 în redacția actualizată) se recomandă excluderea sintagmei „*se decide*” or, în cazul corespunderii laboratorului prevederilor Regulamentului, se prezumă că șeful laboratorului electrotehnic este deja inclus în lista de verificare a cunoștințelor.

7. Consiliul Concurenței – 1 propuneri.

Exemplu de propunere: “Conform pct. 3 din proiectul Regulamentului, operatorii de sistem și întreprinderile electroenergetice, licențiați de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenția), care dețin laboratoare electrotehnice și efectuează măsurări și încercări în rețelele și instalațiile electrice proprii, este necesar să solicite autorizarea laboratoarelor electrotehnice de către Agenție în conformitate cu prezentul Regulament. Având în vedere că în prezent, 86 de laboratoare electrotehnice activează pe întreg teritoriul republicii, autorizate în conformitate cu regulamentul privind funcționarea laboratoarelor electrotehnice, care efectuează măsurări și încercări în instalațiile electrice aprobat prin Ordinul Inspectoratul Energetic de Stat nr. 53 din 26 aprilie 2017, considerăm oportun ca proiectul Regulamentului să prevadă o perioadă de tranziție pentru laboratoarele electrotehnice care dețin deja autorizații, până la expirarea acestora, în vederea neadmiterii limitării neargumentate a drepturilor întreprinderilor de a presta servicii în baza actelor permissive al căror termen de valabilitate nu a expirat, fapt ce ar putea genera costuri suplimentare de intrare pe piață.”

Anexă
Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+1		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		

veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	+2		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	+1		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	+1		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		

accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	+1		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.